

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Naša notranja in zunanja politika.

Iz naših domačih volilnih prask in bojev pogledimo zopet enkrat malo v svet, da si ogledamo dogodke, ki so v zadnjem času na dnevnem redu. Z ozirom na podrobnost predmeta so nam dogodki na Češkem skoro najbližji, tudi tam se vrti vse okoli deželne politike, ki je tam gori zavožena kot menda nikjer v celi naši monarhiji tostran Litve. Že desetletja je staro češko-nemško vprašanje, že desetletja trpi dežela v neznošnih razmerah, a vendar se ne kaže biti konec tega stanja, ki je zadalo posebno češkemu delu dežele nebrojno krvavih ran. Do sporazuma ne pride in ne pride na noben način, posebno po krivdi nemških zastopnikov, ki hočejo imeti nekoliko več kot jim pritiče po pravilni razdelitvi deželnih dohodkov. Vlada na vsak način ni storila dovolj in pravih korakov, da bi odstranila ta škandalozni položaj na Češkem — in tako gre dežela po zlu, posebno še, ker deželni zbor absolutno ne more delovati in urediti finančnega vprašanja, ki je postalo v zadnjem času prav katastrofalno. Deželni odbor si je pomagal do sedaj z raznimi posojili, ker ne more brez delujočega zbora priti dežela do nikakih dohodkov, toda tudi posojila dosti ne pomagajo, ker požro veliki dolgovi grozovite svote samo za obresti. Deželni dolg na Češkem raste prav očitno od milijona do milijona in ne bo dolgo da bo znašal več kot 200 milijonov kron in še več. Deželni zbor je vlada konečno razpustila, deželni maršal Lobkovitz se je odpovedal in posledica vsega tega je sedaj — nekak državni komisariat kot na Hrvaškem. Vlada je imenovala posebno komisijo, ki bo opravljala deželne upravne posle in za enkrat je češko vprašanje na ta način rešeno, ne bodo pa še rešene deželne finance, ki so tako klaverne, da se je bati vsak hip poloma. Za nekatere goriške »reformatorje« bi bilo na Češkem na vsak način več posla kot pri nas, kjer stojimo v tem oziru še prav trdno.

Komisariat na Češkem človeka skoro več ne iznenadi, ker smo se te stvari privadili, odkar se je udomačila na Hrvaškem. Cuvaj je sicer šel v »zasluženi« pokoj, a komisariat je ostal. Hrvatje so dobili novega komisarja, barona Skerlecza, ki ima sicer čisto hrvaško ime, a hrvaško deželo pozna le iz aktov, ker je služil do sedaj vedno na Ogrskem pri centralni vladi v Budapešti. Bržkone ni bilo drugega, ki bi bil bolj poznal hrvaško deželo in hrvaško ljudstvo, zato je g. Tisza vzel ravno tega gospoda, ki naj pripravlja pot za bodoče volitve o hrvaški sabor, ki seveda morajo prinesiti vladni stranki večino, drugače jih pa sploh ne bo. Ako baron Ivo Skerlec ne bo spravil že pred volitvami za vlado potrebne večine skupaj, pa volitev ne bo razpisal. Take stvari so na Hrvaškem že od nekaj v navadi in ljudstvo se je čisto privadilo nanje. Naravnost trdo kožo so že dobili Hrvatje in iz enega komisarijata gredo v drugega, ne da bi kdo skomignil z rameni. Ljudstvo se je vdalo v usodo, je izgubilo politični polet v teh absolutističnih napravah, ki ga tlačijo v naših takozvanih modernih časih. Počasi se bomo privadili na vse; saj tudi naše skupno ljudsko zastopstvo, naš

parlament, pravzaprav ne pomeni nič: vlada vendar naredi, kar ona hoče, in parlament skliče, kakor se nji poljubi, ne po ljudskih potrebah.

Ako je slika naše domače politike klaverna, je ona zunanje politike naravnost žalostna. Na Balkanu smo mi svojo ulogo bržkone za vedno odigrali in sicer po svoji lastni krivdi. Že od začetka balkanskega boja sem niso bili naši diplomatje ravno na vrhuncu, a sedaj proti koncu so jo pa čisto zavozili. Znano je, da smo imeli v Rumuniji do zadnjega časa še precej prijateljstva, kar je za našo državo, posebno za ogrski del, naravnost nujna potreba, ker drugače dobimo poleg raznih drugih vprašanj še rumunsko. Na Ogrskem in v Bukovini živi namreč okoli 3 milijone Rumunov in ako smo z rumunskim kraljestvom v napetih razmerah, nastane lahko tudi med našimi Rumuni gibanje, ki ne bi bilo ugodno za državno misel naše monarhije. Tega gotovo niso naši politiki nič pomislili, ko so na tihem podpirali Bolgarijo in je šuntali proti — Srbiji. Da bi zadeli Srbe, so diplomatje pod roko in deloma javno podpirali Belgare, a s tem smo si odtujili Rumune, ki so to stvar hitro zavohali. Bržkone so hoteli gospodje zunanji politiki pri Rumunih in Bolgarih sedeti na toplem in oslabiti še Srbe, a dosegli nismo nič. Zamerili smo se Rumunom, Bolgari so skoro pobiti in razdejani in Srbi so bolj močni kot so do sedaj sploh bili. Naša zunanja politika podobno svoji notranji sestri ni imela tedaj v tem vprašanju zopet prav nobenega ugodnega vspeha in kdor nekoliko razmišlja, ne more biti vesel teh dogodkov. Namesto ugodnih in rednih domačih političnih razmer imamo komisarijate, namesto vpliva in vspehov na Balkanu imamo diplomatične poraze. Čas bi že bil, da se te zadeve vendar enkrat obrne na boljše v svrhu tega je treba začeti reformo pri domačih razmerah.

Politični pregled.

Državni zbor.

Korespondenca »Avstria« poroča, da bo sklicana poslanska zbornica k jesenskemu zasedanju šele sredi meseca oktobra.

Komisariat na Češkem.

Nova deželna upravna komisija je sestavljena iz predsednika, 8 članov in 4 namestnikov. Predsednikom komisije je bil imenovan dosedanji deželni odbornik grof Vojtech Schönborn, podpredsednikom grof Stützenberger. Ostali člani komisije so: dvorni svetnik Karei Spoza, višji finančni svetnik Otmar Kvěch in namestništveni svetniki: Rudolf Widimsky, Kazimir Precechrel, Otokar Püchtl, Kamil Lendecke in Karel Dostražil. Finančni referat je prevzel Otmar Kvěch. Za namestnike so imenovani: finančni svetnik Havlena, okrajni glavar Leopold Pruša, okrajni glavar Malkovski in namestništveni tajnik Josip Schwarz.

Nov brambeni zakon.

»Budapesti Hirlap« poroča, da vlada namerava nov brambeni zakon, glasom katerega bi se armada zvišala zopet za 50.000 mož. Povišanje se utemeljuje z izpremenjenim položajem v Evropi. Vsaka stotinja naj bi imela v miru 120 do 130 mož, zlasti pa se ima izpo-

polniti artilerija. Od zvišanja odpade na armado 30.000, na vsako deželno brambelo pa po 10.000 mož. Reforma bi se izvedla do leta 1917.

VOJNA NA BALKANU.

Mirovna pogajanja.

V soboto zjutraj ob 6. uri so na posebni ladji odpotovali srbski bukareški delegati, in sicer: ministerski predsednik Pošić, Spalajković, polkovnik Smiljanić in tajnika Šajnović in Gavrilović. Z njimi je odpotoval v Bukarešt tudi črnogorski predsednik Vukotić. Venizelos dospe semkaj ponoči ob 3. uri in potuje takoj dalje v Bukarešt. Prvi sestanek v Bukareštu bo z ozirom na zakasnenje ministerskega predsednika Venizelosa v torek dopoldne.

Srbski delegati so se pred odhodom v Bukarešt optimistično izražali o položaju, češ, da se mir zanesljivo sklene do konca tedna ali najkasneje v desetih dneh. Eden izmed njih je izjavil, da se ho vse izvršilo brez večjih komplikacij, ker so v glavnem vse vojujoče stranke že na čistem o tem, kaj bodo zahtevale in kaj koncedirale. Vmešanje zunanjih sil bo pa popolnoma izključeno.

Bolgarski mirovni delegati Tončev, Fičev, Ivančev, Radev, Stančev in dva tajnika so odpotovali v soboto zjutraj v Bukarešt.

Bolgarski pooblaščenec so včeraj zapustili Sofijo, da se preko Ruščuka podajo v Bukarešt. Pogajanja se začno v sredo.

Glasom vesti v časopisju bo Srbija na stari srbsko-bolgarski meji zahtevala popravo meje samo v toliko, v kolikor so o tem že preje obravnavale srbsko-bolgarske komisije, da bi se preprečili pogosti mejni spopadi.

Z bojišča.

»Zeit« poroča iz Aten: Centrum grških čet je, potem ko je prebil bolgarske pozicije na severnem izhodu Kresenskega prelaza, napadel prelaze južno od Džumaje, ki jih je bil zasedel general Ivanov in vrgel Bolgare, ki so v neredu bežali, nazaj.

Srbski pionirski oddelki popravljajo železniški most med Mirovcem in Strumico, Vardarski mostovi med Strumico in Demirkapujem, kakor tudi mostovi čez Bozovo pred Demirkapujem so začasno že zopet popravljani.

Glasom oficijelnega naznanila iz Aten je oddelek bolgarske konjenice, močan 500 mož, zapustil mesto Xanthi. Tudi bolgarske oblasti so mesto zapustile. Bolgari so zažgali jetnišnice, vendar so grške čete, ki so vlomile jetniška vrata, še pravočasno rešile jetnike. 8. grška divizija je včeraj ob pol 7. uri zvečer mesto zasedla.

Na večjem delu fronte prihaja zadnje tri dni do manjših spopadov, ker Bolgari v smislu Savove grožnje žele, da bi dosegli kakoršen koli majhen uspeh, predno bodo končno popustili. Toda vsi napadi so bili odbiti. Tu se vse čudi, čemu nepotrebno trošenje sil in čemu tolika bolgarska trdoglavost. — Srbske čete se drže v defenzivi in ne podvzemajo nobenih večjih operacij.

V Dedeagaču so bežeči Bolgari zažgali vse municijske zaloge, zaloge živih in shrambo otomanske banke ter odgnali 42 grških notablov, iz Makrija pa 6. Admiral Konduriotis brzojavlja, da vlada zdaj v Dedeagaču mir.

Turčija.

Bolgarski zunanji minister Genadijev se je 23. t. m. brzojavno pritožil, ker so Turki prekoračili staro bolgarsko mejo v smeri proti Kizil Agaču in zasedli Vakuš Sandžak in Golemderevent. Prosil je nujno, naj se Turkom ukaze, da se umaknejo. Veliki vezir je odgovoril 24. t. m., da so se poizvedovalne patrolje, ki so mejo prekoračile, na ukaz generalissima umaknile.

Krog Porte uradno izjavljajo, da je turška vlada trdno odločena, da črte, ki jo tvori Marica, ne prekorači. V Odrinu so zarubili Turki 150 topov, med katerimi jih je 75, ki so jih pred meseci Bolgari Turkom zarubili. Bolgarom so Turki v Odrinu nadalje odvzeli 50.000 pušk in veliko municije.

Turški minister za notranje zadeve Talaat beg je dobil brzojavko, da so se ruski bataljoni pojavili na rusko-turški meji. Rusija odpošlje v Burgas več vojnih ladij, da varuje bolgarsko prebivalstvo pred turškim vpadom. To pa ne znači nobene seperatne akcije, ampak se zgodi v popolnem sporazumu z ostalimi velesilami.

Rusija nastopi le sporazumno z velesilami.

V Rimu sodijo, da se je položaj močno izboljšal. Dopisniku »Tribune« je ruski ministerski predsednik Kokovcev v Petrogradu potrdil, da Rusija ne namerava zdaj samostojno nastopiti ne na Bosporu ne v Armeniji in da so neutemeljena vsa poročila o direktnem nastopu Rusije. Petrograjska vlada najodločnejše izjavlja, da če bi bila potrebna kaka akcija, da se Turčija prisili, da zapusti Odrin, bi se o njej morale vse velesile posvetovati skupno in jo skupno izvesti, najmanj bi pa morale Rusiji poveriti velesile določen mandat, predno prične postopati. Kokovcev je bil nasproti dopisniku »Tribune« zelo optimističen in je zagotavljal, da se vse stori, da se reši kriza na Balkanu brez nadaljnjih zapletljajev.

Darovi.

Za »Šolski Dom«

so plačali predsedništvu: Josip Pavletič, stolni župnik v Gorici 20 K; abiturijentinja c. k. ženskega učiteljišča v Gorici od čistega dohodka konecletne veselice 100 K; dr. Anton Gregorčič v Gorici 20 K.

Mesečnino za junij so plačali: Viktor Bežek, ravnatelj 5 K; Fran Bitežnik, vodja »Centr. posoj.« 2 K; Leopold Bolko, veleposestnik 10 K; dr. Ivan Bratina, knjižničar 1 K; Anton Breščak, trgovec 2 K; Karol Cigoj, deželni uradnik 3 K; Jakob Čebular, profesor 2 K; dr. Ivan Eržen, zdravnik 2 K; Ant. Fon, trgovec 2 K; Josip Fon, državni poslanec 10 K; Anton Fras, šolski svet. 5 K; Anton Gwaiž, profesor 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovca 2 K; Teodor Hribar, trgovec 6 K; Andrej Ipavec, profesor 3 K; Ivan Kalin, deželni uradnik 2 K; Milton Klavžar, živinorejski nadzornik 2 K; dr. Ignac Kobal, stolni vikar 2 K; Jernej Kopač, svečar 2 K; Ivan Košnik, profesor 2 K; dr. Josip Ličan, profesor bogoslovja 1 K; dr. Peter Medvešek, odvetnik 2 K; Iv. Mercina, vadnični učitelj 3 K; Gustav Novak, šolski svetnik 2 K; dr. Ivo Novak, odvetnik 3 K; dr. Anton Papež, profesor 2 K; dr. Frančišek Pavletič, odvet-

Ožja volitev v goriški okolici 29. julija.

OBCINE	Samostojni			Mladostrujarji		
	Furlani	Klajnsček	Gorjup	Objubek	Kovačič	Rojec
Ajba	23	22	39	33	35	32
Št. Andrež	29	29	28	6	6	7
Anhovo	10	11	34	25	34	33
Avče	—	—	—	—	—	—
Banjšice	—	—	—	—	—	—
Bate	—	—	—	—	—	—
Bilje	27	27	28	15	15	17
Čepovan	—	—	—	—	—	—
Črniče	31	30	30	41	40	41
Deskle	19	19	22	29	30	28
Dol - Otlica	17	17	17	20	20	20
Dornberg	46	43	45	43	43	44
Št. Ferjan	16	26	17	25	15	18
Gabrije	14	14	14	17	17	17
Gojače	12	12	12	17	17	17
Grgar	—	—	—	—	—	—
Kal	—	—	—	—	—	—
Kamnje	—	—	—	—	—	—
Kojsko	—	—	—	—	—	—
Ločnik	28	28	28	29	29	29
Lokavec	—	—	—	—	—	—
Lokovec	—	—	—	—	—	—
Miren	14	14	14	11	10	15
Opatjeselo	33	26	26	54	51	62
Osek	—	—	—	—	—	—
Ozeljan	33	33	33	4	4	4
Št. Peter	20	18	18	21	21	21
Podgora	49	50	48	8	5	7
Prvačina	52	41	42	27	21	30
Renče	52	50	50	18	18	20
Rihenberk	66	66	65	42	42	40
Ročinj	16	16	16	19	19	19
Skrilje	—	—	—	—	—	—
Solkan	24	23	24	10	10	11
Sovodnje	16	15	14	18	17	23
Šempas	—	—	—	—	—	—
Šmarje	—	—	—	—	—	—
Gor. Tribuša	—	—	—	—	—	—
Trnovo	—	—	—	—	—	—
Vogrsko	43	40	41	41	40	42
Vrtojba	39	35	35	32	29	38
Vrtovin	—	—	—	—	—	—
Velike Žablje	—	—	—	—	—	—

tovišču in jo oropala za 3050 K, ki jih je imela pri sebi. Napadenka se je branila na vse kriplje in je enega od obeh napadalcev ugriznila v roko, po čemer bi bilo morda mogoče izpoznati lopova.

Slovenski javnosti. Slovenski zdravniki v Srbiji — njim na čelu dr. Edo Šlajmer in dr. Ivan Oražen so javili v Ljubljano, da nedostaja v bolnišnicah sanitetnega materijala, obvez, zdravil itd. — Zato se obračamo do slovenske javnosti s prošnjo, da nam z zbirkami pomore, da pošljemo našim zdravnikom pomoči pri njih človekoljubnem delu. Zbirke in prispevki naj se pošiljajo na upravništva naših dnevnikov ali pa na naslov: Hanuš Krofta, prokurist »Ljubljanske kreditne banke«.

Slovenske liste prosimo, da ponatisnejo ta poziv.

V Ljubljani, dne 25. julija 1913.

Franja dr. Tavčarjeva, Ivan Hribar.

Vera dr. Šlajmerjeva.

Vinorejcem na znanje. V »Slovenca« čitamo: Dunajski vinski trgovec g. Boschan, ki je pokupil pretečeno jesen po doljnem in gornjem Vipavskem za preko 800.000 K vinskega mošta, je podpisnemu ravnokar odgovoril, da obišče zadnje dni avgusta t. l. zopet Vipavsko dolino, in ako bodo moštu cene nižje kot na Ogrskem, se tukaj ustavi in nakupi še večjo množino. Vse drugo, kar se govori, da že kupujem mošt zanj, kakor tudi o cenah, je še prezgodaj. — Toliko za sedaj v odgovor na razna tozadevna vprašanja. — J. Budihna.

Zanimiva električna tramvajska gozdna železnica na Gorenjskem. Na posestvu Sv. Katarina, last gospoda barona dr. Karla Bornja, so v četrtek dne 24. t. m. otvorili novo električno tramvajsko gozdno železnico, ki je pet kilometrov dolga. Izpeljana je tik krasnega gradu »Puterhof« po gozdu do Medvodij, je normalnotirna in sega tik gozdne ceste skoro do pod Košute in Karavank.

Radi poverbe je bil obsojen v Ljubnu na Štajerskem neki kancelijski oficijant Josip Sonek. Skupno je poveril Sonek 1921 K 40 h in se je zagovarjal, da je večkrat bil v hudi denarni stiski, ker je imel le majhno plačo in družino s tremi majhnimi otroci. Okrožna sodnija pa ga je vendar obsodila na 8 mesecev težke ječe in povrnitev vseh sodnih in drugih stroškov.

Letošnje vaje v 3. armadnem zboru. Vojna uprava je letos omejila velike vaje, ker je pozimi toliko rezervistov izredno služilo. V tretjem armadnem zboru se končajo vaje 28. pehotne divizije št. 22 dne 4. septembra, 6. pehotne divizije pa že 30. avgusta. Od 5. pehotne divizije vadi I. bataljon pešpolka št. 17 do 6. avgusta in lovski bataljon št. 19 do 12. avgusta v svojih garnizijah. Do 16. avgusta sledi nato proste vaje po vojnih načelih. Od 19. do 23. avgusta bodo vaje v brigadah, od 25. do 30. avgusta pa zborne vaje po posebnih navodilih. Divizije 2. kavalerijske vojne divizije so vadile v svojih garnizijah do 27. julija, oddelek strojnih pušk 5. dragonskega polka vadi do 31. julija v svoji garniziji. Sledi nato polkovne vaje v Čakovcu, Muraszombatu in pri Lescah do 18. avgusta, pri huzarskem polku št. 6 pa od 13. do 27. avgusta po posebnih navodilih generalnega nadzornika kavalerije. Od artilerije se udeleži 3. artilerijska brigada, izvzemši 9. artilerijskega polka, vaj 28. pehotne divizije od 1. do 4. septembra, od 22. deželno-brambovske pehotne divizije se pa udeleži deželno-brambovski polk št. 4 vaj od 4. do 14.

avgusta v svojih poletnih postajah, do 18. avgusta pa v Št. Mohorju.

Dva nova armadna zbora. Iz Zagreba se poroča: Pred kratkim se je mudilo več vojaških dostojanstvenikov v Osijeku, ker se namerava v Slavoniji ustanoviti nov armadni zbor, ki dobi št. 18; 17. novi armadni zbor pa dobi sedež v Celovcu. (?) Z ustanovitvijo novega armadnega zbora v Slavoniji se tudi izdatno pomnože garnizije v Slavoniji.

Brezplačno zdravljenje zobov pri železnici. Železniško ministerstvo namerava vpeljati brezplačno zdravljenje zobov za svoje uslužbence. V to svrho je najelo za sedaj deset zobozdravnikov na Dunaju, ki bodo v raznih okrajih zastojali zdravili zobobolne železničarje. Če bodo izkazale izkušnje na Dunaju dober uspeh se bode vpeljala brezplačna zobozdravniška služba pri vseh železnicah v državi.

Čuden kongres. »Reichspost« poroča, da se je vršil v Parizu nekov kongres, ki naj bi rešil razna verska vprašanja različnih ver. Na kongresu so bili protestanti, judje in neka vrsta katolčanov, takozvani modernisti, novodobni katoliki. Glavni cilj in namen teh možakov je verski napredek, kakor to oni imenujejo. »Reichspost« pristavlja, da je vladala na tem čudnem kongresu prava babilonska zmešnjava.

Central - Bio, ki odgovarja v vsakem pogledu popolnoma vsem zahtevam na kinematografskem polju, nam je minolo soboto in nedeljo zopet nudil lepo zabavo s svojim zadnjim programom. Drama, ki se je predstavljala, je občinstvu jako ugajala, kar je bilo slišati iz ust vseh obiskovalcev. P a t h é - časopis nam je predočeval znamenite dogodilje po Evropi in, kar je največ zanimalo obiskovalke, tudi najnovejšo pariško modo. Med predstavo so se svirali potom fonole na Bösendorferju izbrani glasbeni komadi največjih mojstrov. Cela predstava je bila sploh nekaj popolnega, kar je v veliki meri zadovoljilo obiskovalce. Iz vsega se vidi, da je vodstvo podjetja v pravih rokah, kar jamči, da bodo i nadaljni programi ukusno izbrani.

Droblinice.

Škodljivost visokih pet na črevljih. Bazelski zdravnik dr. Hübscher je nedavno predaval o veliki škodljivosti visokih pet na črevljih, kakor jih sedaj nosijo ženske. Pri nenaravni hoji v takih črevljih morajo mišice celega telesa naporno delovati, o čemer so zlasti škodljivo prizadeti trebušni organi. Velik del nadležnosti, ki jih trpe ženske, je pripisati nošnji visokih pet. Znano je, da hoja v takih črevljih silno hitro utruja in da vojaki v takih črevljih ne bi mogli korakati. Škodljivost visokih pet je mnogostranska in večja, nego se misli.

Kaj pripoveduje Essad paša o predaji Skadra. »Albanska korespondenca« objavlja razgovor Essad paše o predaji Skadra. Essad paša pravi sledeče: Niti trenutno nisem na to mislil, da postane vladar Albanije. Skader sem predal: 1. ker nismo imeli več živil; 2. posadka je bila popolnoma utrujena; in 3. imeli smo ob predaji le še za pol ure municije. Ko sem vse te okolnosti pretehtal, sem prej sklenil, da izpadem 3. aprila z vso posadko, da se prebijem čez Taraboš v Špico, kjer bi se bil predal na avstrijskem ozemlju avstrijski vladi. Svoj načrt sem opustil, ker so

Ožja volitev v tolminskem okraju 29. julija.

OBCINA	Samostojni		Mladostrujarji	
	Miklavč	Mikuž	Abram	Rejec
Breginj	30	30	4	4
Cerkno	71	65	114	128
Čez - Soča	—	—	—	—
Drežnica	15	5	36	35
Grahovo	—	—	—	—
Idersko	21	18	4	1
Kred	47	47	12	12
Libušnje	45	38	43	37
Livek	20	19	12	11
Log	2	2	18	18
Ponikve	—	—	—	—
Sedlo	21	20	19	20
Soča	—	—	—	—
Srpenica	21	19	13	11
Sv. Lucija	54	62	34	32
Šebrelje	—	—	—	—
Št. Viškagora	—	—	—	—
Trenta	—	—	—	—
Trnovo	14	11	5	4
Volče	—	—	—	—
Žaga	20	20	—	—

Ob sklepu lista. Iz Tolmina se ravnokar brzojavlja, da sta pri današnji ožji volitvi zmagala samostojna kandidata Miklavč in Mikuž proti novostrujarjema Abram in Rejecu.

O vspehu ožje volitve v goriški okolici se ne more še nič pozitivnega reči. Svojim čitateljem sporočimo izid v prihodnji številki.

Avtomobilna nesreča. V nedeljo se je v Škropetih pri Trvižu v Istri vsled razpočila pnevmatike prevrnil avtomobil, v katerem je sedel profesor na dunajski kliniki Wertheim s svojo nečakinjo. Profesor in šofer sta zadobila pri tem težke poškodbe in so ju prepeljali v puljsko bolnišnico. Profesorjevi nečakinji se ni nič zgodilo. Avtomobil se je hudo pokvaril.

Roparski napad. Tržaško pol. ravnateljstvo je dobilo brzojavko, da sta dva Bošnjaka napadla v Strunjanu v Istri neko gospo, ki se nahaja tamkaj na le-

Dokazano je, da ima 50 do 100% več

jedrnatega mila v sebi Schichtov pralni prašek »Ženska hvala« nego drugi podobni izdelki. »Ženska hvala« ne vsebuje nikakoršnih škodljivih sestavin. Ako se pere perilo s cenim, praznim pa grisočim pralnim praškom, ne traja polovico tako dolgo, kakor če se pere s dobrim. Pred tem je vsakogar svariti. Ime »Schicht« jamči za dobro blago.

nik 6 K; dr. Josip Pavlin, okrajni š. nadzornik 3 K; Andrej Pervanje, zavarovalni agent 3 K; Franc Plohl, šolski svetnik 3 K; Svetoslav Premrou, vodja »Goriške zveze« 2 K; Ferdinand Sfiligoj, denarničar »Centr. posoj.« 1 K; Fran Setničar, kancelist 2 K; Anton Šantel, šolski svetnik 5 K; Andrej Tabaj, katehet 2 K; Ivan Tabaj, profesor 2 K; Adolf Urbančič, mesar 1 K; Olga Zajec, trgovka 2 K.

Srečna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Dopisi.

Iz goriške okolice, 27. jul. — Uni je videl škodljivca v žitu. »Nesite me štirje te, da ga izženem ven«, pravi. In menda ti štirje nosači niso kar frčali, ampak pošteno štramali in teptali po pšenici. Nekaj takega se je zgodilo l. 1913 pri nas. Podili so namišljenega škodljivca, iskali neko »renesanso«, uspeh pa je in bo najbrže, da bo več liberalcev sedelo v dež. zboru. Žalosten uspeh! Ali je dopuščeno nedobro, da nastane dobro? — »Čemu je bilo treba toliko greha, prepira, sovraštva,« je pisala nekdanj zelo visoka oseba. Skoro bi dejal, da je malo moder, kdor kaj stori za nevhvaležnike. »Socialisti bi ne bili tako delali z nami,« je dejal nekdo.

Čez ranjkega pesnika so lagali ljudje, da mu vzamejo službo, zdaj pa tako. Uni je dejal: Če zdaj pade, za Dunaj pojdemo pa zanj. Čudno! Prej odjesti zupanje, potem pa v boj zanj! Prejeli so podpore toliko, glasov dajo par!

Pripoveduje se, da se boji znani Lah le enega, ki ste ga zavrgli (kot medved - čuvaj, ki je branil človeka muhe, pa ga je ubil); pravijo, da je rekel znani Veliko-Nemec dr. K...er: »Na Goriškem in Gradiščanskem bi izgledalo malo drugače, ko bi ne imeli tu vicekralja Dr. A. G.« Tako zna ceniti zagriženi ptujec naše može. Vi pa?! Nu, videli bomo, kdo od Vas bo imponiral (se imeniten zdel) ptujcem; kako boste zavračali njih napade; koga izmed sebe boste volili v odbor in v — deželni šol. svet; kako boste vi panali Laha, ki je dobil deželo včasih z zvijačnostjo, a ne z močjo? Morda pa še veleposestniki nekoliko popravijo, kar je zakrivil zbegani kmet? Upamo.

V nameček nekaj pregovorov, ki niso videti slabi, če tudi so — turški: Pušice, ki si jo sprožil z loka, ne udržiš. (Neresnice!) — Rane, ki jih useka nož, se zacelijo, a ne te, ki jih useče jezik. — Ako zapovedujeta dva brodarja, se ladja potopi. (Ali ne?) — Kdor hitro hodi, se kmalu utruji. — Kdor išče prijateljev brez slabosti, ne bo dobil prijateljev. (Popolnosti ne dobiš tu...) — Dežju smo se umikali, a prišli na točo. — Ne hodi v ogenj, da bi se ognil dimu. (V ogenj pridete). — In naposled: Misli si, da je tvoj sovražnik slon, ako tudi ni večji od mravlje! (Ne podcenjevati!)

Vipavsko. (Sv. Križ). Kar je bilo po toli nezaslišani časnikarski gonji, uprav židovski reklami in agitaciji posameznih oseb sploh pričakovati, se je žalibog zgodilo. Naši dosedanji, zaslužni zastopniki, predvsem naš dični, **tudi bodoči** voditelj veleč. gosp. dr. Gregorčič, odrinjeni so po zaslugi njegovih stanovskih tovarišev — kar je tembolj obžalovati — na stran. Nove osebe stopajo na politično pozorišče, katere ljudstvo le iz časnikarske reklame in samo po imenu pozna. Njih dosedanje zasluge — španska vas.

Bojimo se, da bodo loveska stvar vsled te nenadne prelovske spremembe trpela. — Roke na srce, gospoda »novostrujarji«! Le eden izmed vas naj z dejstvi posvedoči, da je le stotino zaslug in žrtve veleč. gosp. dr. Gregorčiča doprinesel — in mi smo z dušo in telesom z vami.

Prosimo veleč. gosp. dr. Gregorčiča, da nam i bodoče ne odtegne svoje darežljive roke v prid slovenske dece v Gorici; brez nje slovenske Gorice ni. Pomisli naj gospod Dr. da ni on prvi,

ne zadnji, kateremu svet plačuje zasluge za nevhvaležnostjo.

Splošna želja tukajšnjega ljudstva je, da bi gosp. Dr. z odločilnimi činitelji poskrbeli, da bi nam bil dr. Gregorčič še nadalje ohranjen v deželnem zboru, da se mu slovenski narod na Goriškem vsaj na ta način oddolži za njegove dosedanje nevenljive zasluge, katerih sad bodo še le naši potomci vedeli ceniti, kakor tudi zaradi tega, da bi ne bile koristi goriškega slovenskega ljudstva vsled njegove izgube oškodovane. — Toliko v uvaževanje.

Domače in razne vesti.

Narodni muzej se je preselil v S. Gregorčičev Dom, ker je prišlo prejšnje stanovanje v italijanske roke. Odbor Muzejskega društva si šteje v dolžnost, da se kar najiskrenejše zahvali preč. g. dr. Antonu Gregorčiču, državnemu poslancu, da je brezplačno odstopil društvu potrebne prostore ter s tem izdatno pomogel Narodnemu muzeju.

Imenovanja v sodni službi. Za praktikante so imenovani sledeči avskultantje: Klemen Cubranič, Trifon Raffaell in Fran Slokovič.

Bojno glasilo nove struje »Novi čas« se ukljub raznim porazom še strahno repenči in zavija resnico na vse mogoče načine. Nam se zdi, da bi bilo bolj pametno, da bi povedali gospodje stvari, ki so res, kot da klatijo prazne orehe. Tako tudi zadnji »Novi čas« pravi: »Nič, pa nič se ni hotelo od vodstva stare struje nam priznati, tako da so nas prisilili k samostojnemu nastopu —«. To vendar ni res, kar trdi novostrujarsko bojno glasilo, kajti tudi dr. Brečelj je bil zraven oni dan, ko so od »Treh kron« poslali novostrujarji svoja dva pooblaščenca k dr. Gregorčiču in jima je ta vse ugodil. Oba sta bila zadovoljna, le dr. Brečelj, ki je bil pripravljen da začne boj za vsako ceno, le on ni bil zadovoljen, ker bi na ta način ne bilo boja. Zato je on sam skočil urnih krač k dr. Gregorčiču in staval par takih zahtev, ki jih dr. Gregorčič seveda ni mogel izpolniti. Te zahteve je pa staval sam dr. Brečelj in njegov najožji krog, ne pa ljudstvo, ki je bilo tam zbrano. Veseli nas, da je dr. Brečelj takoj v začetku svoje politične karijere dobil tak poper pod nos. Grdo pa je od »Novega Časa«, da trdi take neresnice, ko je vendar nasprotno res. Dr. Gregorčič je dal novi struji pač dovolj na razpolago, a dr. Brečelj je moral imeti boji, da se ni zameril svojemu političnemu patronu dr. Fajduttiju. Ako bi bili novostrujarji hoteli poslušati dr. Gregorčiča, bi bili dosegli nekoliko več kot so tako, a njih trma in ker so po vsi sili hoteli imeti dr. Brečlja, jih je prav pošteno oškodovalo.

In zakaj pa ne maramo dr. Brečlja? — Marsikomu se čudno zdi, zakaj ne maramo dr. Brečlja, zakaj mu ne privoščimo časti deželnega poslance in deželnega odbornika, po kateri hlepi, odkar je počastil goriška tla s svojo navzočnostjo. Nekateri mislijo, ker je Kranjec, ker je novostrujar ali ker o prostih urah predava o abstinenca. Vse to ni res. Ne maramo ga — in ne moremo ga marati, ker njegov »jaz« je tako razvit, da zraven njega ni ravnopravnega človeka. Kar si enkrat denne v glavo, tega ne opusti, tudi če ima poginuti. Zastonj je dokazovanje, pojašnjevanje, prošnje in tožbe. Njemu **moraš** pritruditi in udati se, ali pa — razkol. Naravno, da takega specialista ne maramo; njega uvesti v deželni zbor, se pravi, uvesti med poslance — **razkol.**

Kaj je bilo potrebno? »Novi čas« piše: potrebno je bilo kreniti na odločno pota in ostreti se tistih, ki ne spoštujejo niti več krščanske podlage ter zametujejo v besedi in dejanju najprimivnejša krščanska načela. Tista »odločna« pota so nam že od nekdanj grozno ugajala, ker so imela v sebi toliko znanje »načelnosti«. Tistih, ki ne spoštujejo več krščanske podlage so se hoteli o-

tresti novostrujarji in zato so vzeli med svoje kandidate znane liberalce, prvomestnike »metodarskih« podružnic, sokolske očete itd. Na ta način se menda nova struja otresa vsega, kar ne spoštuje katoliške podlage. Nadalje so začeli novostrujarski komandanti boj proti njemu kot bi bil nekak razbojnik in brezverec itd. Vse to se je godilo zato, da se otresejo vsega, kar zametuje krščanska načela. Radovedni smo, kdo je storil več za krščanska načela: ali prof. bogoslovja dr. Gregorčič ali sokolski patrijarh Obljubek. Na tak način dela nova struja za krščanska načela — toda le na popirju, ker v resnici, v življenju in z ozirom na ljudstvo ni nova struja prinesla nič drugega kot le nebrojno pohujšanje.

Kdo je kriv, da so liberalci zmagali, o tej stvari debatira »Novi čas«. Za nas je stvar jasna, ker je »Novi čas« pred dobrim tednom še trdil, da je njih »zasluga«, da so prišli liberalci na volišče. Nam se je ta zaslugi zdela sicer nekoliko čudna, a ker novostrujarji vse vedo, smo rekli, da bo že res, da je to dejanje zaslugi. Ljudstvo samo, mislimo, da bo bolj jasno razvidelo, ali je to kaka zaslugi ali ne. Po našem mnenju nova struja ni posebno srečna v svojih zaslugah, če so vse take kot ta, da so spravili liberalce na volišče. No, če je novostrujarska zaslugi, da so jih spravili na volišče, potem so seveda tudi oni krivi, da so bili izvoljeni. Naj »Novi čas« ne opleta nič več s takimi »zaslugami« okoli sebe, ker take zasluge bi jih zaslužile 25 gorkih.

Ne bomo se vezali ne na desno ne na levo tako trdi »Novi čas« o novi struji in vendar to ni res. Koj v začetku, ko so bili nekoliko bolj odkritosrčni, so povedali ti gospodje, da zahtevajo zvezo z laškimi krščanskimi socialci, sedaj pa naenkrat tajijo vse to in trde po besedah župnika Rejca, da oni se ne bodo vezali na nobeno stran. Kaj pa poreče na to dr. Fajdutti, če mu postane nezvesta nova struja, kateri je on pomagal dosti do sedanjega življenja? Njemu so novostrujarji vendar obečali zvezo in sedaj nočejo več držati obljube. To je vendar malo čudno! Sicer pa take trditve niso prav posebno velikega pomena, ker dostikrat so potrebne razne zveze in tudi najradikalnejši nasprotniki se večkrat strnejo v eno politično celoto radi enotnega nastopanja. Zato pa pred končnimi volitvami sploh nima smisla govoriti o tej ali oni zvezi, ker to se bo še le videlo. Za sedaj je to čisto postranska stvar. Značilno pa je, da hoče nova struja utajiti svoje ljubimkanje z dr. Fajduttijem.

V deželnem zavodu gluhozemov bo sklep šolskega leta v četrtek 31. julija z razstavo ročnih del in risarij od 9 ure zjutraj do 3 pop. (Slavno občinstvo, je vabljeno, da si ogleda tudi to razstavo).

Spečega okradli. Kakor smo poročali, je bil minoli teden okraden neki Simčič za 600 K, medtem ko je spal. Sedaj pa so zasledili zločinca, ki sta — 14 letni Anton Visin in 11 letni Ludvik. Ciuffarin. Odvedli so ju v zapore.

Zaradi javnega nasilstva proti redarjem je bil obsojen Angelj Padovan iz Št. Petra na dva meseca strogega zapora. Zaradi istega pregreška proti občinskemu redarju je bil obsojen 20letni Andrej Masič iz Dola pri Vrtojbi na en mesec strogega zapora.

Nesreča pri delu. 40letni delavec v podgorski popirnici Josip Pavletič je imel nesrečo, da ga je prijel pas od stroja, pri čemur je dobil težke rane na desni roki. Leči se v bolnišnici usmiljenih bratov.

Vabilo in poziv gg. učiteljem. Že je bilo naznanjeno, da bodo letos tudi gg. učitelji imeli priliko, udeležiti se duhovnih vaj, ki jih bo vodil duhovnik misijonske družbe lazaristov, dr. Anton Zdešar. Prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič je blagovolil v ta namen prepustiti prostore v kn. šk.

zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu. — Da so duhovne vaje za vsakega človeka bolj ali manj potrebne, da so za marsikoga mejnik, ko se začne zanj srečno in zadovoljno življenje, da so za marsikoga edina rešitev, za vsakega pa vir izrednih milosti — kdo bo o tem dvomil. **Vabijo se torej gg. učitelji k tej prekoristni dušni preobrazbi.** Da, tudi njim bo doneslo obilno dušne koristi, če se hočejo par dni prav resno pečati; z zveličanjem svoje duše. Vabijo se posebno oni, ki so se morda v tem oziru že nekoliko zanemarili in ki imajo morebitu glede prejetanja sv. zakramentov kaj zastanka. Naj se nikar ne premišljajo ter naj ne zametajo zlate prilike. Brez strahu naj se pripravijo in pravočasno priglasijo. Po končanih duhovnih vajah bodo vsi srečni vzkliknili: »Hvala Bogu, da smo se prijavili.

Imenovane 3dnevne duhovne vaje se bodo pričele po končanem kat. shodu t. j. v sredo, 27. avgusta, ob 6. zvečer. (Konec v nedeljo, 31. avg., zjutraj.) Število neomejeno, ker je prostora dovolj. Vs a o s k r b a za posameznika 10 K. Oglasiti se je pisмено pri vodstvu zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu vsaj do 20. avg.

Tevtonska zlobnost, ali neumnost? Shod, ki ga sklicuje »Zveza jugoslovanskih železničarjev« 3. avgusta v Gorici, da slovenski železničarji enkrat odločno protestirajo proti Wieserjevimi mahinacijam je tevtonske mogotce že sedaj spravil iz ravnotežja. V nemških »štimateh« od 24. t. m. zmerjajo vsled te akcije narodne železničarje z železniškimi anarhisti. Seveda kličejo tudi državno oblast, da bi vendar enkrat razpustila »Zvezo jugoslovanskih železničarjev«, ki je menda tako neprijetna za razne nemško-nacionalne račune. Tako-le modruje nemško nacionalni »patriot«: »Ker bi se morala »Zveza jugoslov. železničarjev« po svojih pravilih pečati samo z gospodarskim položajem železniških uslužbencev in je torej vsaka politična in narodna agitacija izključena, protestni shod v Gorici pa ima skrajno nevarno politično-nacionalen značaj, bi bil že najskrajnejši čas, da bi se ta zloglasna organizacija, ki ni nevarna samo železničarjem, ke je temveč vsled svojih anarhističnih tendenc nevarna tudi obstoju države — (čujte in strmite, ljudje božji!) vendar enkrat razpustila.«

Povedati smo nalašč ta produkt eulenburgovske perverzности, da slovenska javnost spozna vso ostudno hinavščino tiste bande, ki je svoj čas v ljubljanskem kazinu opljuvala celo cesarjevo podobo, a se hoče sedaj prikazovati kot edino zanesljivi steber naše države. Organizacija, ki noče dopuščati, da bi razni Wieserji in slični eksponenti metali naše ljudi na cesto, ter nas na našem ozemlju provocirali s svojimi nemško-nacionalnimi mahinacijami, ta organizacija je kajpak, nevarna obstoju države. No, no, slučajno ni Wieser še nikakšen steber države, ali vsaj oficijelno ni do sedaj še proglašen za državno »dragocenost«, ki bi bila morda celo sakrosanktna. In tudi brž razpustiti bi bilo treba to organizacijo, ki noče imeti dopadajenja nad Wieserjevimi ljubeznostmi. Seveda, to bi bilo gospodi pač po godu. Popolnoma razumevamo te pobožne želje. Toda za enkrat živimo še v Avstriji, kjer imamo tudi mi še nekoliko pravice do življenja, in ne še v blaženi Prusiji, kjer bi bili taki nemško-nacionalni »befehli« brezdvomno takoj uslišani. Torej se bodo morali gospodje na c. kr. ravnateljstvu drž. žel. v Trstu, ki zalagajo »štimate« s takimi in sličnimi tevtonskimi izbruhi, pač še sprijazniti z idejo, da bodo njihove pobožne želje pač želje ostale.

Slovenski železničarji goriške proge in goriški Slovenci, vi pa dajte tej nemško-nacionalni nesramnosti na shodu v Gorici dne 3. avgusta tak odgovor, da jim bo še dolgo po ušesih brnelo.

Umrl je v Nogaredu v Furlaniji posestnik Josip Klančič, brat župana v Podgori. Pokojnik je bil zvest dolgoletni naročnik »Gorice«, N. p. v miru!

me častniki, ki so imeli svoje rodbine v Skadru, in Skadrčani, ki so se bali, da jih prično Črnogorci klati, preprosil, da naj ga opustim. Ker so mi Črnogorci stavili pogoje, ki moje vojaške časti niso žalili, sem jih sprejel.

Gospodarsko.

Podraženje mila na Angleškem!

Angleške tovarne mila so ravnokar naznaile, da zvišajo svoje prodajne cene za okroglo 1/2 penija za funt — K 11.— za 100 kg. V opravičenje tega zvišanja so zavrnil na to, da so se vse surovine, ki se potrebujejo za izdelovanje mila, že dalje časa neprestano podraževale izgotovljeni izdelek pa svojih cen do sedaj še ni spremenil. Priključno na to se je navedlo, da tvori omenjeni pribitek le ulomek zvišanja, ki bi bilo opravičeno pri gospodujočih razmerah, in da se ima občinstvo zahvaliti le velikemu tehničnemu napredku industrije in pa delazmožnosti njenih voditeljev, da mu je prihranjeno večje zvišanje. Zanimivo je dejstvo, da je kriva na podraženju mnogih tolščob in olja, ki se potrebuje pri izdelovanju mila, proizvaja umetnega masla oziroma margarine. Najboljša rastlinska olja in najčistejša živalska mast je za umetno maslo kakor za izdelovanje mila enako priljubljena. Palmovo kakor tudi olje iz kokosovih oreh se je zaradi močnejšega povpraševanja tekom zadnjih deset let podražilo za kakih 10% in tudi druge surovine so se enako podražile.

Enoten klic na pomoč za planince, ki se nahajajo v nevarnosti.

Ministerstvo za uk in bogočastje je razposlalo na vsa deželna šolska oblastva odlok, ki govori o enotnih znamenjih za klicanje na pomoč v sili za planince, ki se nahajajo v nevarnosti; iz tega odloka posnemamo nekatere, vsega uvaževanja vredne določbe.

Tekom zadnjega časa se dogajajo vedno bolj pogosto slučaj, ko se vneti turisti ponesrečijo pri svojih izletih na planine. Z ozirom nato je opozorilo avstrijsko planinsko društvo ministerstvo za uk in bogočastje na dejstvo, da je že leta 1894, sem vpeljan pri vseh planinskih društvih alpskega ozemlja enoten klic na pomoč v slučaju nesreče ali nevarnosti. Ako bi bil ta klic znan širši javnosti, bi se gotovo znižalo število nesreč in ponesrečencev v gorah. V smislu poziva omenjenega društva nalaga sedaj ministerstvo vsem deželnim šolskim svetom, da pozovejo vsa podrejena šolska vodstva in ravnateljstva, ter vse učiteljstvo in učiteljske zbornice ljudskih, meščanskih in srednjih šol, ženskih licejev, trgovskih in nautičnih učnih zavodov, naj opozorijo vsako leto svoje učence na enoten klic na pomoč v slučajih nesreče na planinah, kajti na ta način se lahko z gotovostjo trdi, da se poznanje tega klica najprej in najuspešneje razširi in udomači.

V sledečem podajamo natančen opis omenjenega znamenja.

Turisti, ki jim preti nevarnost in ki želijo pomoči, naj izrazijo svoj položaj na ta način, da napravijo šestkrat na minuto v enakih presledkih gotovo znamenje, nakar naj počakajo eno minuto, in naj potem prejšnje znamenje zopet šestkrat ponovijo v eni minuti, nakar naj zopet počakajo eno minuto, in to naj ponavljajo naprej, dokler ne dobijo odgovora.

Odgovori se na ta način, da se v eni minuti napravi trikrat v enakih presledkih gotovo znamenje, potem eno minuto počaka in nato ponovi trikrat prvo znamenje i. t. d.

Kakšno znamenje naj se da, je odvisno pač od položaja, v katerem se nahajajo planinci, ki kličejo na pomoč, oziroma, ki odgovarjajo na te klice. Na splošno pa se delijo planinski klici na dva vrsti: v vidna in slišna.

Kot vidna znamenja za pomoč se lahko uporabljajo:

1. Znamenja z zastavo. Na palico ali cepin se priveže kos platna, deževni plašč, del obleke ali kaj sličnega in s tem se potem maha enakomerno na zgoraj navedeni način; čim večji in očitnejši je predmet, tem boljše je in tem lažje se zapazi znamenje.

2. Enakomerno dviganje in nižanje kaknega predmeta, na primer deske, snetih vrat planinske kočice ali kaj sličnega.

3. Znamenja z lučjo (po noči). Enakomerno dviganje in padanje luči ali kaknega gorečega predmeta (smolnate baklje, goreče veje, magnezijine luči ali kaj sličnega). Čim večji je plamen, temboljši.

4. Znamenja z zrcalom. Ako se ima kak bliščeč (zrcalast) predmet pri rokah — bodisi pravo zrcalo z 10 do 12 centimeterskim premerom ali tudi drugače svetla plošča — se lahko dajejo blisku podobna znamenja s tem, da se porabi solnčna ali po noči svetilnikina svetiloba. Paziti se mora seveda nato, da se bliski odbijajo tja, kjer se jih lahko vidi. Če se je to doseglo, namreč da se odbijajo prameni tja, odkoder se pričakuje pomoči, naj se ogledalo potem enakomerno pokriva, bodisi s klobukom, z roko ali s sličnim (šestkrat na minuto) in potem zopet odkriva. Kadar solnčno stanje ne dopušča, da bi se žarki odbijali na gotovo mesto se prav lahko doseže to z dvema zrcalom.

Slišna znamenja so:

1. Klici. Kratki, mogočni vsikli, glušči piški v navedenih presledkih.

2. Trobentanje. S prenehljajii, v omenjenih presledkih dana znamenja z rogom (s piščalko ali s sličnim, daleč na okrog glasečim se instrumentom).

Kakšno znamenje naj se uporabi v raznih slučajih, je odvisno od okolščin, v katerih se nahaja oni, ki kliče na pomoč in oni, ki mu lahko pomaga.

Enakomernost presledkov se ugotovi z uro; ali pa na še bolj priprosto način, če se šteje od 1 do 20, nakar naj se da znamenje in potem zopet šteje in zopet ponovi znamenje in tako naprej.

Ko se je znamenje ali klic na ta način šestkrat ponovil, naj se šteje od 1 do 120 za presledek ene minute in potem naj se zopet ponavljajo znamenja.

Pri odgovorih — trikratno znamenje na minuto — se šteje od 1 do 40.

Tudi c. kr. vojno ministerstvo se je zanimalo za enoten klic na pomoč v slučaju preteče nevarnosti na planinah. Naročilo je vsem poveljstvom onih čet, ki so dislocirane v planinskem ozemlju, ali ki imajo tam svoje vaje, da razglasijo večkrat moštvo, kako se vrši klicanje na pomoč v sili.

Ako se poznavanje navedenega klica na pomoč na splošno razširi, tedaj se lahko z gotovostjo trdi, da marsikatera nesreča, ki se pripeti planincem pri njihovih izletih, ne bo imela tako žalostnega konca kakor do sedaj.

Glasba.

»Glasbena Matica« v Ljubljani javlja svojim članom in vsem slovenskim pevskim društvom, da je priljubljena dr. Schwabova skladba »Zlata kanglica« za mešan zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija ravnokar v tisku izšla. Ta skladba se lahko izvaja s spremljevanjem klavirja in harmonija ali pa orkestra. Partiture 3 K. Glasovi za zbor se dobivajo, orkestralna partitura in orkestralni glasovi pa izposojujejo s skladateljevim dovoljenjem pri »Gl. Matici« v Ljubljani. Članom se dopošlje ta skladba skupno z muzikalijami, ki so namenjene za društveno leto 1913/14. Člani dobijo poleg te skladbe klavirsko partituro — ene najlepših in najvrednejših skladb slovenske moderne glasbe: Anton Lajovičevo »Gozdna samotica«, ki je zložena za ženski zbor in or-

malo zbirko moških in mešanih zborov, med njimi prav lepe »Tri večerne pesmi« Adamičeve, izvrstno in efektno Schwabovo »Še ena«, dramatično balado za moški zbor: Michlov »Atila in tibi« in druge.

V tisku so dalje: Koroške slovenske narodne pesmi Švikaršičeve in pripravljajo se tudi znamenita izdaja narodnih pesmi beneških Slovencev.

Muzikalije »Gl. Matica« za leto 1912/13: »Album 25 slovenskih pesmi za gosle« in Trije znameniti samospevi Devovi: Snegulčica, Pastirica, Kanglica, se ravnokar razpošiljajo. Naročuje se lahko kar po dopisnici pri »Glasbeni Matici«.

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine po zelo nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivega perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo K 2 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejšo belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejšo prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenkelega nankinga: 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazini vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 3-50, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 14-70, K 17-80 in K 21. Pernati madraci iz močnega križastega Gradina 189 cm dolgi in 116 cm široki K 12-50 in 14-80.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki za stonj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenits št. 992, Češko.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradški)

o o o

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo
knjigoveznicu
v GORICI
ulica della Croce šte. 6.

Pozor!

5000 parov čevljev.
4 pare čevljev za 9 K
Zaradi plačilnih težav več velikih tovarnih mi je bilo naloženo razprodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev iz usnja, rujavih ali črnih, elegantnih nove fasone, velikost po poslani meri v cm. Vse štiri pare prodam za 9 K.
Razpošilja po povzetju
S. A. LESER, Krakovo
Josefsgasse 10 S. 1044.
Zamenjava dovoljena in tudi denar se vrne.

NAJBOLJŠA / TREHA / EDANJOŠTI

Firmit

=KRILJEVEC

Asbestni cementni skriljavec Firmit je umeten kamen najboljše vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. 202
WEISSENBACH OB TRIESTINGI
/PODNE AV/TRIJ/SKO GOR.
ZA/TOP/TVO IN ZALOGA
G.GREGORIČ · GORICA OZKA ULICA 71.

POZOR!

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da imam lastno trgovino in delavnico vsakovrstnih čevljev za moške in ženske, za gospode in gospe kakor tudi za priprosto ljudstvo. Cene zmerne, blago dobro in trajno. Za obilna naročila se priporočam udani
Reščič Mihael,
trgovina in izdelovalnica čevljev na Kornu št. 17.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12

odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. **Konkurenca v cenah izključena.** Cenike gratis franco na dom.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirke

Sivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokres e, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdkki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukežič.)